

Risaleler perspektifinde, Allah'ın varlığı, ahiret ve kaderin delillerini özetleyebilir misiniz?

Allah'ın Varlığına Dair Deliller:

Kainatta her bir fiil bir hakikate dayanıyor. Burada hakikat Allah'ın güzel isimleri, fiiller ise bu isimlerin kainattaki tecellileridir. O zaman kainattaki her bir fiil ve icraatın temelinde ve arka planında bir isim hükmediyor demektir. Her bir isim de Allah'ın Zatını ve varlığını ispat ediyor demektir.

Mesela, kainattaki tezyin fiili, yani her şeyin estetik ve süslü bir güzellikte yaratılması, Allah'ın **Cemil** ismine dayanıyor. Cemil ismi de Allah'ın hem varlığına hem de varlığının nihayetsiz güzel olduğuna işaret ediyor. Yine kainattaki nihayetsiz ikram ve ihsan fiilleri Allah'ın **Kerim** isminden hasıl olan fiillerdir, yani bu ismin tecellileridir.

Kainattaki bütün canlıların terbiyesi, yani beslenip büyütülme fiilleri Allah'ın **Rab** isminin bir tecellisi bir icraatıdır.

Kainattaki in'am, yani bütün yardım ve medetler, Allah'ın **Rahim** isminin bir tecelli ve eylemidir.

Bütün bu fiil ve bu fiillerin dayandığı isimler Allah'ın ezeli, ebedi ve bir tek olan Zat-ı Akdesine işaret edip ispat ediyor. Yani fiil isme, isim de Zata işaret edip ispat ediyor. Kainatta bu fiillerin haddi hesabı yoktur. Bu da Allah'ın varlığına ve birliğine işaret eden delil ve ispatların çokluğuna işaret ediyor.

Üstad Hazretleri bu hakikati şu şekilde özetliyor:

"İşte, bütün âlemdeki âsâr-ı san'at ve bütün mahlûkat, her biri birer eser-i mükemmel olduğundan, her biri bir fiile; fiil ise isme; isim ise vafa; vasıf ise şe'ne; ve şe'n ise zâta şehadet ettikleri için, masnuat adedince, birtek Sâni-i Zülcelâlin vücub-u vücuduna şehadet ve ehadiyetine işaret ettikleri gibi, heyet-i mecmuasıyla, silsile-i mahlûkat kadar kuvvetli bir tarzda bir mirac-ı marifettir. Hiçbir cihette içine şüphe girmeyen müteselsil bir burhan-ı hakikattir."(1)

Ahirete Dair Deliller

Öldükten sonra dirilme, âhiret âlemi, Cennet ve Cehennem... İçinde yaşadığımız dünyada, âhiretin varlığını gösteren deliller Risale-i Nurların **Onuncu Söz** adlı risalesinde geniş ve kati bir surette izah ve ispat ediliyor. Ahiretin gerekliliğine dair bir çok deliller numune nevinden izah ediliyor. Hepsini burada izah etmemiz mümkün olmadığı için biz, her bir delili özet bir şekilde Onuncu Söz'ün sırasına uygun bir şekilde kısaca takdim edelim. Her bir delinin tafsilatı ve geniş izahı için aslına bakılabilir.

GİRİŞ Bölümünde temsili bir hikâye yer alır ve bunu izleyen "**Suret**"ler ile bir sonraki bölümün "**Hakikat**"leri, bu temsildeki önemli unsurları açıklar.

- 1. Suret:** Dünyada eseri görünen bir egemenliğin, başka bir dünyadaki ödül ve cezaya işareti.
- 2. Suret:** Egemenlik sahibinin ikram arzusunun ödüllendirmeye, adaletinin ise zalimleri cezalandırmaya işareti ve "Mahkeme-i Kübrâ"ya delil teşkil edişi.
- 3. Suret:** Varlıklarda görünen hikmet ve düzenin adalete, adaletin ise "Mahkeme-i Kübrâ"ya işareti.
- 4. Suret:** Dünyada sergilenen eserlerin ortaya koyduğu cömertlik ve güzelliğin, daha geniş ve devamlı bir sergiye işareti.
- 5. Suret:** Her yerde eseri görünen bir şefkatin başka bir âleme işareti. Özellikle, Âhir zaman Peygamberi (asv)'in bu konudaki duaları ve Allah'ın ona karşı olan şefkat ve sevgisi.
- 6. Suret:** Dünyanın her yanında görülen sürekli faaliyet ve değişikliklerin bir başka âleme işareti.
- 7. Suret:** İnsan hafızası ile Levh-i Mahfuz arasındaki ilişki. Dünyada olup bitenlerin kayda geçirilişi ve "Mahkeme-i Kübrâ"ya işareti.
- 8. Suret:** Temsildeki Padişah'tan gelen mesajda, bir ödül ve ceza yerine dair vaadler ve bu vaadlere inanmayı gerektiren nedenler.
- 9. Suret:** Temsildeki Padişahla teması bulunan bazı önemli kişilerin, Sekizinci Suret'te geçen vaadleri doğrulayan haberleri.
- 10. Suret:** Temsildeki ülkede, her şeyin sürekli olarak yıkılıp yerine yenisinin yapılmakta oluşunun, bâki bir âleme işareti.
- 11. Suret:** Ortalıktaki faaliyetlerde eseri görünen hikmet, merhamet ve adaletin başka bir âleme işareti
- 12. Suret:** Temsildeki Padişah'ın ordusundaki en yüksek rütbeli subaylara verilen görev ve donanımların ebedî bir âleme işareti. Padişah'ın en yüksek rütbeli yaverinin ondan getirdiği mesaj.

Mukaddime:

- 1. İşaret:** Birinci bölümdeki hikâyede yer alan kahramanların açıklaması. Kâinatın, mutlak egemenlik sahibi bir Yaratıcıya işareti
- 2. İşaret:** Temsilde en yüksek rütbeli yaver olarak işaret edilen Âhir zaman Peygamberi (asv)'in görevleri ve doğruluğunun delilleri.
- 3. İşaret:** Temsilde yüksek rütbeli subaylar olarak işaret edilen insanların önemi ve âhiretin varlığına işareti.

-
- 1. Hakikat:** Malikiyet ve egemenlik hakikatlerinin ve İlâhî isimlerden **Rab** isminin âhirete işareti.
 - 2. Hakikat:** Kerem, rahmet, izzet ve celâl hakikatleri ile **Kerîm** ve **Rahîm** isimlerinin âhirete işareti.
 - 3. Hakikat:** Hikmet ve adaletin dünyadaki delilleri ve **Hakîm** ve **Âdil** isimlerinin âhirete işareti.
 - 4. Hakikat:** Dünyada eserleri görünen cömertlik ve güzellik hakikatleri ile **Cevad** ve **Cemîl** isimlerinin âhirete işareti.
 - 5. Hakikat:** Canlılar dünyasında eserlerini gösteren şefkat hakikatinin, Hz. Muhammed'in (a.s.m.) ve **Mücîb** ve **Rahîm** isimlerinin âhirete işareti.
 - 6. Hakikat:** Dünyada sürüp giden ve sürekli olarak değişen faaliyetlerin ortaya koyduğu haşmet ve sürekliliğin ve **Celîl** ve **Bâkî** isimlerinin âhirete işareti.
 - 7. Hakikat:** Tohum, çekirdek ve hafıza gibi varlıkların ortaya koyduğu bir "saklama ve koruma" fiilinin ve **Hafîz** ve **Rakîb** isimlerinin âhirete işareti.
 - 8. Hakikat:** Bir büyük ödül ve ceza gününe dair Kâinat Yaratıcısının peygamberlerle bildirdiği vaadlerin ve **Cemîl** ve **Celîl** isimlerinin âhirete işareti.
 - 9. Hakikat:** Canlılar dünyasında, özellikle kış ve bahar mevsimlerinde görünen "öldürme" ve "diriltme" fiillerinin ve **Muhyî** ve **Mümît** isimlerinin âhirete işareti.
 - 10. Hakikat:** Varlıkların ve olayların, her şeyi kuşatan bir hikmet, inayet, rahmet ve adalete; bu hakikatlerin ve **Hakîm**, **Kerîm**, **Âdil** ve **Rahîm** isimlerinin âhirete işareti.
 - 11. Hakikat:** İnsanın yaratılış, yetenek ve görevlerinin ve Hak isminin âhirete işareti.
 - 12. Hakikat:** Peygamberimiz (asv)'in, **Kur'ân**'ın ve **Bismillâhirrahmânirrahîm**'in âhirete işareti.

Kadere Dair Deliller

Bir bina düşünelim, bu binanın ilk merhalesi plan ve proje kısmıdır. Binanın bütün ayrıntıları ve keyfiyeti öncelikli olarak bu plan ve programda tayin ve tespit edilir. Bu kısımda işleyen sıfat ilim ve akıldır ve bundan hasıl olan tasarımdır. Binanın kalıbı ve gövdesinden çok, onun ilmi temeli esastır. İşte binanın bu kısım ve merhalesine [İmam-ı Mübin](#) diyoruz.

Kainat, aynı bu bina gibi Allah'ın ilmi ezelisinde plan ve proje olarak vardı. Sonra vücuda çıkacak olan bu kainat, bu plan ve program üzere hareket eder, onun çizdiği hattın dışına çıkamaz. Bir ağacın çekirdeği ve kökleri **İmam-ı Mübini** andırır, bunlara soyut kader nazarı ile bakabiliriz.

Kitab-ı Mübin ise o bina ve kainatın plan ve program kısmının, yani İmam-ı Mübin kısmının hayata geçirilmesi, harici bir vücut verilmesinin adıdır. Burada Allah'ın kudret sıfatı hükmeder, iş görür. Mazi ve müstakbelden ziyade şimdiki hale bakar, alemleri gaybdan çok, alemleri şahadetini temsil eder. Binanın İmam-ı Mübin kısmını mühendis tayin eder, yani plan olarak çizer, binanın hayata geçirilmesi işini ise işçi ve ustalar yapar. Burada mühendis **ilim** sıfatı; usta ise **kudret** sıfatıdır.

Özet olarak İmam-ı Mübin kaderin bir ismi ve unvanıdır, eşyanın yol haritasını çizer. Kitab-ı Mübin ise kaderde tayin ve tespit edilmiş mukadderatların eşyada infaz edilmesi ve hayata geçirilme işlemidir.

Kainattaki sonsuz hikmet ve faydalar nasıl Allah'ın sonsuz ilmine işaret ediyor ise, aynı şekilde, bu hikmet ve faydaların vücutları ve fiilleri de Allah'ın sonsuz kudretine işaret ediyor. Zira o hikmet ve fiilleri icat edip varlık sahasına çıkaran Allah'ın kudret sıfatıdır.

(1) bk. [Sözler, Otuz Üçüncü Söz, On Sekizinci Pencere](#)